

CIN ✖

Centar za
istraživačko novinarstvo

**Godišnji
izvještaj** | **2024.**

DONATORI

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

OCCRP

**Rockefeller
Brothers Fund**

Philanthropy for an Interdependent World

Kingdom of the Netherlands

Open
Society Fund
Bosnia & Herzegovina

Fond
otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

B | T | D

The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Internews

giz

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Skupština

Aida Čerkez, predsjednica
Mehmed Halilović
Edward Ferguson
Bodo Weber
Tanja Topić

Direktorica

Leila Bičakčić

Uredništvo

Aladin Abdagić, glavni i odgovorni urednik
Mirjana Popović, zamjenica urednika

Redakcija

Azhar Kalamujić, Renata Radić-Dragić, Jelena Jevtić, Milena Mitrović,
Ibro Čavčić, Adna Zilić, Dženita Lutvić, Ema Maslo, Teo Zorić

Provjera činjenica

Jasna Fetahović Subašić

Producent

Mubarek Asani

Fotograf i kameraman

Dženat Dreković, Nedim Agić

Grafički dizajner, ilustrator i animator

Željko Todorović

Urednik društvenih mreža

Adnan Čomor

Projektni menadžer

Mirza Avdić

Prevoditeljica

Lejla Efendić

Lektorica

Razija Šahinović

Administracija

Aleksandra Zelić, finansijska menadžerica
Damir Salihbašić, office menadžer

Adresa

Centar za istraživačko novinarstvo
Gabriele Moreno Locatelli 11
71000 Sarajevo, BiH

Tel: +387 33 560 040; **Fax:** +387 33 560 045

E-mail: info@cin.ba; **Web:** cin.ba

8

presuda

7

optužnica

5

istraga

4

hapšenja

10

oduzetih i
blokiranih nekretnina

Šta smo uradili u 2024?

CIN je u 2024. godini proslavio 20. rođendan!

Ove godine istraživao je: privredni i organizovani kriminal, zloupotrebe javnog novca, pranje novca, korupciju u pravosuđu, prevare građana, ekološke teme, zloupotrebe javnih funkcija te imovinu političara, sudija i tužilaca.

Iz godine u godinu policijske i pravosudne institucije su provjeravale navode iz naših tekstova. Pojedina istraživanja su rezultirala istragama, optužnicama ili zatvorskim kaznama. Institucije su mijenjale pravila i prakse nakon objavljivanja naših priča, a pokrenute su i inicijative za izmjene zakona i propisa.

GDJE JE
SARA

"Gledao sam kako roditelji djecu sahranjuju, al su imali šta da sahrane. Kome ja da palim svijeću? Vazduhu? A ne trebam paliti, nije. Nije, Sara je moja živa."

Miloš Kuprešanić
Sarin otac

„Gdje je Sara?“

CIN je objavio dokumentarni film o nestaloj banjalučkoj bebi Sari.

Sarina majka Aleksandra Blagojević i otac Miloš Kuprešanić **godinama bezuspješno traže grob svog djeteta**, a posljednju godinu su im se u potrazi pridružili i novinari CIN-a.

Kamere su pratile Aleksandrinu i Miloševu borbu sa preprekama sistema, ali oni ni uz novinarsku podršku **nisu uspjeli otvoriti sva vrata preduzeća, ustanova i institucija** koje su bile povezane sa njihovom tragedijom.

dvije nestale bebe

Okružno javno tužilaštvo BL
formiralo predmet

886.000

pregleda na CIN-ovom
YouTube kanalu

**Posebno priznanje za
doprinosa novinarstvu
Kluba novinara BL**

**Treća nagrada EU za
istraživačko novinarstvo
u Bosni i Hercegovini**

**Priznanje za doprinosa
u borbi protiv birokratije
Udruženja za cističnu
fibrozu u BiH**

Nagrade i priznanja

CIN je u 2024. godini dobio tri nagrade i priznanja za istraživačko novinarstvo:

nagrađen je dokumentarac o nestaloj banjalučkoj bebi Sari - **Gdje je Sara?**

nagrađena je priča o zloupotrebama javnih dobara u sarajevskoj Općini Stari Grad, pranju novca i sticanju lične koristi bivšeg načelnika Ibrahima Hadžibajrića i članova njegove porodice - **Nazovi Bega radi parkinga**

priznanje za priču koja govori o najmlađim pacijentima oboljelim od cistične fibroze koji mjesecima čekaju da im Zavod zdravstvenog osiguranja USK odobri skupe lijekove potrebne za život - **Borba sa birokratama za dječiji život**

" Moj cilj je bio da okupim priznate izvođače iz BiH i omogućim im da efikasno ostvaruju svoja prava. "

Almir Ajanović
na muzičkoj sceni poznat kao
Don Almir i predsjednik
Upravnog odbora AIS-a

„Zarada muzičara nestala u listama sarajevskog Dona“

Novinari CIN-a su otkrili da su, dok su emiteri uplaćivali tantijeme Asocijaciji izvođača i svirača (AIS), **isplate izvođačima bile sve manje**. Od 2015. do 2022. godine AIS je naplatio skoro sedam, a izvođačima isplatio 2,7 miliona KM. Također, Almir Ajanović, tadašnji predsjednik Upravnog odbora AIS-a, **prisvojio je najmanje 373.000 KM** namijenjenih za isplatu tantijema.

AIS je organizacija kojoj su muzičari povjerali da u njihovo ime od emitera u BiH naplaćuje naknade za korištenje muzike.

Novinari otkrivaju da je Ajanović prikupljeni novac bez pokrića koristio i za putovanja, a nezakonito je istovremeno primao platu i naknade. Godinama je skrivao i da je vlasnik poslovnog prostora za koji je AIS plaćao mjesečni zakup.

7 miliona KM
prikupljenih tantijema

2,7 miliona KM
isplaćeno izvođačima

373.000 KM
namijenjenih za isplatu tantijema
prisvojio predsjednik UO AIS-a

17

dobijenih presuda
protiv institucija zbog
nepoštivanja ZOSPI-ja

18 mjeseci

prosječno trajanje
postupka

Institucije godinama
nedosljedno primjenjuju
zakone i dok jedne pružaju
sve informacije, druge nalaze
različite razloge da zahtjeve
odbiju.

Borba za javne informacije

CIN je 2024. dobio 17. presudu protiv institucija koje ne poštuju zakone o slobodi pristupa informacijama.

CIN je do sada tužio: vlade, sudove, državne institucije, ministarstva i bolnice, a presude su u svakom slučaju bile u korist CIN-a. U prosjeku, sudovima je za donošenje odluke bilo potrebno **18 mjeseci**.

Zahvaljujući ovim zakonima novinari svake godine prikupljaju podatke na osnovu kojih dokazuju zloupotrebu javnih sredstava, a objavljena istraživanja često budu osnov za pokretanje istraga, podizanje optužnica i izmjene propisa.

” U tom dijelu sad nema nikakvog reda. (...) Ja tvrdim, nemam pouzdane podatke, da su neki advokati privilegovani. ”

Izet Baždarević
advokat iz Sarajeva

„Milioneri među advokatima po službenoj dužnosti“

Sudovi u BiH su za šest godina **isplatili 58,8 miliona maraka** za naknade advokatima koji su postupali po službenoj dužnosti. Za deset advokata **isplaćeno je skoro 10 miliona maraka**, iako ih je više od 1.440 bilo angažovano po službenim odbranama.

Milionske iznose, braneći po službenoj dužnosti, zaradila su trojica advokata: **Omar Mehmedbašić iz Sarajeva** je u tri suda za posljednjih šest godina branio u više od 600 predmeta i **zaradio najmanje 2,9 miliona maraka**. **Stjepan Ćaćić iz Tuzle zaradio je 1,54 miliona maraka**, a **Zlatko Ibrišimović iz Sarajeva 1,1 milion maraka**.

Novinari CIN-a od 2011. godine prikupljaju podatke o isplatama advokata po službenoj dužnosti i objavljuju ih u bazi „**Zarade advokata po službenoj dužnosti**“.

167,1 milion KM

potrošili sudovi u BiH od 2005.
za odbrane po službenoj dužnosti

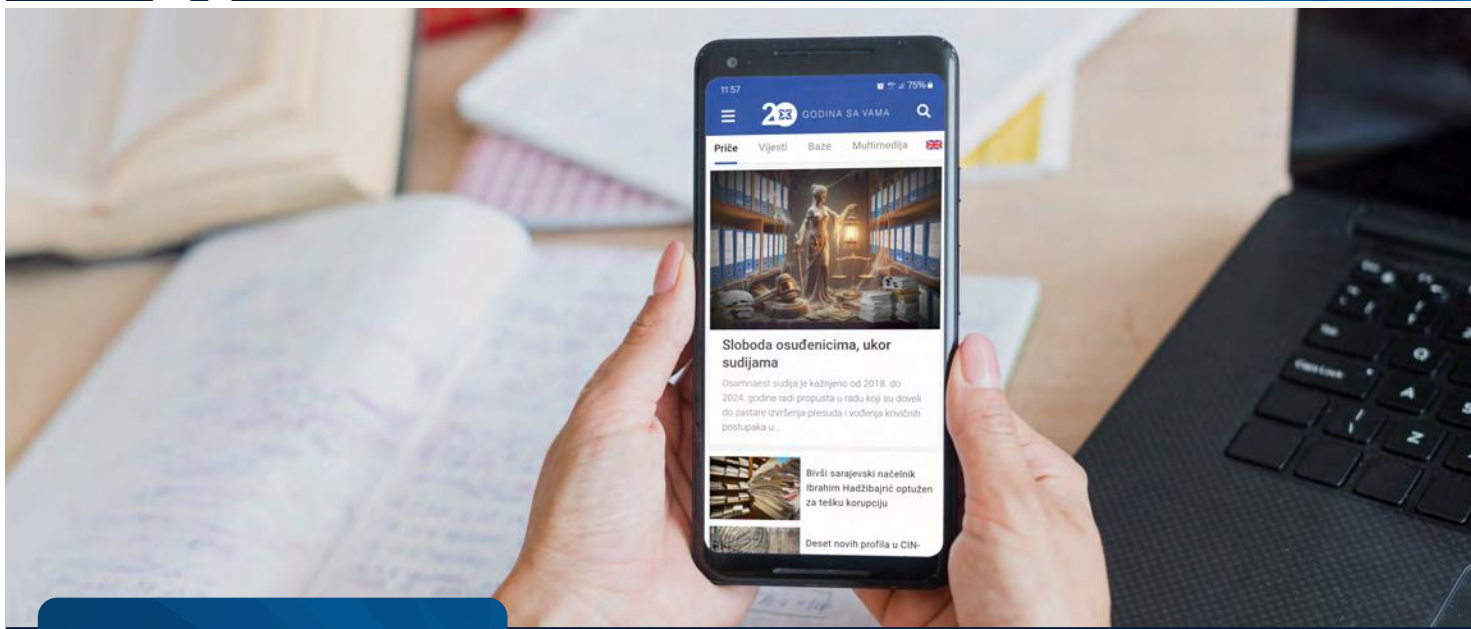
58,8 miliona KM

od 2017. do kraja 2022.
izdvojeno za odbrane po
službenoj dužnosti

10 miliona KM

isplaćeno za deset advokata,
iako ih je više od 1.440 bilo
angažovano po službenim
odbranama

PODRŽITE NAS

Donirajte CIN-u i pomozite novoj generaciji novinara da nastavi tradiciju izvrsnog istraživačkog novinarstva u ime vas – u ime javnosti.

17.000
pretplatnika

na CIN-ovom YT kanalu

| CIN i čitaoci

Svake godine sve više građanki i građana čitaju naše sadržaje na društvenim mrežama. U 2024. godini smo našim pratiocima uz priče ponudili mnogo više video i grafičkih sadržaja. Broj pratilaca prirodnim dosegom na pojedinim društvenim mrežama svake godine raste.

Hvala na povjerenju!

CIN tim

95.000

čitalaca prati CIN
na Facebooku

7.200

čitalaca prati CIN
na X

4.500

čitalaca prati CIN
na Instagramu

” Ovo su bila turistička putovanja. ”

Enver Hadžiahmetović
aktuelni direktor Agencije

300 hiljada kilometara
prešli Nanić i Čavar službenim autima

*Neke od tih vožnji pravdali su putnim
nalozima sa netačnim podacima.*

više od 111.000 KM
troškovi goriva i održavanja

oko 40.000 KM
naknade za odvojeni život i troškova
života izvan mjesta prebivališta
isplaćeno Naniću i Čavaru

„Službenim vozilima u privatne avanture“

Novinari CIN-a otkrivaju da su **rukovodioci državne Agencije za policijsku podršku koristili službene automobile za privatnu vožnju do rodnih mjesta** u Bužimu i Tomislavgradu iako na to nisu imali pravo. Neke od tih vožnji pravdali su putnim nalozima sa netačnim podacima. Pozicije direktora i zamjenika su koristili i za službena putovanja po: Evropi, Aziji te Sjevernoj i Južnoj Americi.

Radi se o Huseinu Naniću, bivšem direktoru Agencije za policijsku podršku BiH, i njegovom zamjeniku Miši Čavaru. Oni su za osam godina prešli skoro 300 hiljada kilometara službenim autima. Troškovi goriva i održavanja su građane BiH koštali više od 111 hiljada maraka.

Nakon što je objavljena priča **Brčanski grantovi prijateljima i glasačima**, Tužilaštvo Brčko distrikta podiglo je šest optužnica zbog zloupotreba grantova. Dvije su rezultirale presudama.

Nakon što je objavljena priča **Radnici zarobljeni u plavim kovertama** Kantonalno tužilaštvo u Tuzli podiglo je optužnicu protiv Abdulaha Avdagića, njegove supruge Zlate Avdagić, firmi RIVA i „Robni terminal“ te uposlenica ovih firmi zbog sumnje na utaju poreza.

Nakon što je objavljena priča **Krčma šume na vratima olimpijskog centra** uhapšen je Ibro Berilo, načelnik Općine Trnovo. Osumnjičen je za gradnju na području Bjelašnice, pogodovanje privatnim građevinskim kompanijama i primanje dara.

Nakon što je objavljen dokumentarac **Gdje je Sara?**, Okružno javno tužilaštvo Banja Luka je formiralo predmet. Radi se o slučaju nestanka beba majki Aleksandre Blagojević i Nataše Stijak koje su se porodile u UKCRS 2018. godine.

Nakon što je objavljena priča **Dvostruki život policajca Čegara**, Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo podiglo je optužnicu protiv policijskog funkcionera Zorana Čegara za krivotvorenje isprave.

Nakon što je objavljena priča **„Vučko“ pojeo milione na otuđenoj državnoj zemlji** Osnovni sud u Sokocu nepravosnažno je odlučio da „Club Aparthotel Vučko“ investitoru iz Rusije treba vratiti nešto više od dva miliona maraka koje je pozajmio ovoj firmi za gradnju hotelsko-apartmanskog kompleksa „Vučko“.

od 2018.
do 2024.**1.713**
zastara**75**
sudova**1.323**tokom krivičnog
procesa**390**tokom izvršenja
presude**18**

sudija kažnjeno zbog propusta koji su doveli do zastare

„Zastara je institut kojim se gasi pravo države na kažnjavanje.“

Miloš Babić
penzionisani sudija

„Zastare arhiviraju pravdu u BiH“

Od 2018. godine do kraja 2023. na bh. sudovima došlo je do zastare u 1.713 predmeta u toku krivičnog postupka ili izvršenja presude. Samo u 27 predmeta je utvrđeno da su za zastaru odgovorne sudije.

Novinari CIN-a su pogledali oko 200 krivičnih predmeta koji su ušli u zastaru. Nastupala je, uglavnom, zbog: bijega, bolesti ili smrti optuženih ili osuđenih, ali i neefikasnog i dugog postupanja te promjene sudija.

Radi se o krivičnim djelima poput: krađe, lake tjelesne ozljede, prevare, trgovine narkoticima, pokušaja ubistva i drugih djela sa predviđenim blažim kaznama i kraćim rokovima zastare.

između 230 i 340 krivičnih predmeta
godišnje zastari na sudovima u BiH

1.713

zastara od 2018. do 2024. godine

1.323

tokom krivičnog procesa

18sudija kažnjeno zbog propusta
koji su doveli do zastare

" To je u siromašnim društvima, kakvo mi jesmo, vrlo jednostavno: igrate na emociju, igrate na socijalni mir. Investitori rade sve za svoj profit. Ako zatvorimo „Arcelor“, pa nisam baš sigurna kako će i ekonomija i društvo funkcionisati u cijelosti. "

Nasiha Pozder

federalna ministrica okoliša i turizma

„Čelična rana Zenice“

Novinari CIN-a otkrivaju da je proizvođač čelika „**ArcelorMittal**“ **Zenica prekršio gotovo sve mjere iz okolišne dozvole** koju su federalne vlasti izdale krajem 2022. godine.

Zadovoljavajući se hiljadama radnih mjesta i unosnim poslovima ove kompanije sa domaćim preduzećima, vlasti ne reaguju, zanemarujući opasne posljedice po zdravlje Zeničana.

Analize tla iz marta 2024. su pokazale **prekomjerno zagađenje zemlje teškim metalima, prašinom iz dimnjaka u naseljima Tetovo i Pehare**. U tlu su pronađene prekogranične vrijednosti metala štetnih za zdravlje: **arsena, olova, cinka, kadmija, nikla i bakra**.

141 mjeru iz okolišne dozvole prekršio „ArcelorMittal Zenica“

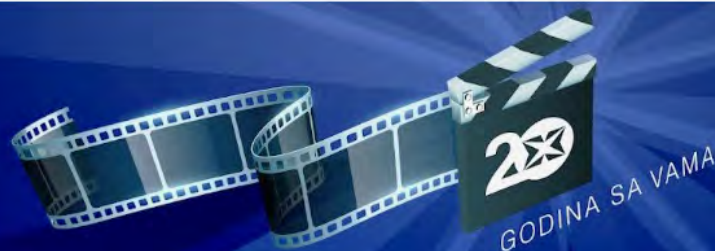

255 puta premašena vrijednost kancerogenih čestica prašine benzena i benzoapirena, štetnih po zdravlje ljudi, u zraku u krugu željezare

Search

+ Create

Centar za istraživačko novinarstvo (CIN)

@centarzaistrzivackonovina1424 · 17.3K subscribers · 295 videos

Centar za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva je jedinstvena organizacija u Bosni i ...more

cin.ba

Subscribed

VIDEOPRIČE

Produkcija CIN-a je uradila desetine videopriča koje prate istraživanja novinara i pomažu čitaocima i gledaocima da lakše razumiju činjenice i kontekst važnih događaja.

Video je naročito važan za korisnike interneta koji vole biti informisati o važnim temama putem različitih videoformi.

CIN-ov tim pokušava na ovaj način objaviti što više istraživanja i u formi videopriča koje su vremenom postale nezaobilazan dio našeg repertoara.

Čitaoci videopriče mogu pronaći na CIN-ovom YouTube kanalu.

Najgledanije videopriče iz
2024. godine na CIN-ovom
YouTube kanalu:

1. *Gdje je Sara?*
2. *Zarada muzičara nestala u listama sarajevskog Dona*
3. *Službenim vozilima u privatne avanture*
4. *Čelična rana Zenice*
5. *Brčanski tužilac pred skupštinskom porotom osuđenika*

IMOVINA POLITIČARA

IMOVINA SUDIJA I
TUŽILACAFINANSIRANJE
BORAČKIH UDRUŽENJA

POTICAJI

BIJELI HLJEB

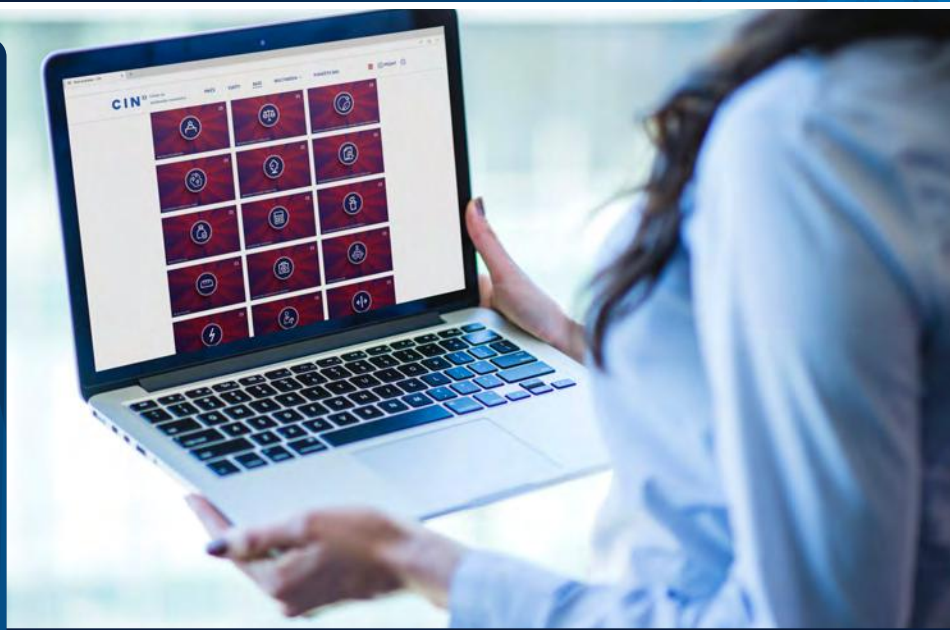
DISCIPLINSKE KAZNE
PROTIV SUDIJA I
TUŽILACAZAŠTIĆENA PODRUČJA
U BOSNI I HERCEGOVINIZARADE ADVOKATA PO
SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

POMILOVANJA

JAVNE NABAVKE

BUDŽETSKE REZERVE

...

CIN-ove baze podataka - izvor informacija

CIN svake godine objavljuje baze podataka koje sadrže hiljade provjerenih informacija i autentičnih dokumenata koje institucije nastoje sakriti od javnosti.

One omogućavaju građankama i građanima da se brzo informišu o različitim oblastima, ali i da dođu do podataka kojima često nemaju pristup.

CIN je prvu bazu objavio 2009. godine kada su novinari CIN-a prikupili i analizirali podatke o isplatama naknada za komisijski rad u 41 instituciji na nivou BiH.

Većina sadrži podatke iz perioda u kojem su prikupljeni, a neke od njih redovno ažuriramo, poput baza o imovini političara te sudija i tužilaca.

CIN ✖

Centar za
istraživačko novinarstvo

**Godišnji
izvještaj** | **2024.**